

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében

COM(2007) 799 végleges

(2009/C 100/02)

2007. december 14-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2008. október 1-jén elfogadta véleményét. (Előadó: Joost VAN IERSEL.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. október 21., 22. és 23-án tartott, 448. plenáris ülésén (a 2008 október 22-i ülésnapon) 70 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB teljes mértékben támogatja az Európai Bizottság arra irányuló célkitűzését, hogy ösztönözze az innovációt a közbeszerzés területén egész Európában. Ha Európa az élvonalban akar maradni a polgárainak nyújtott magas színvonalú, költséghatékony közszolgáltatásokat illetően, amelyek kedveznek a gazdaságnak, valamint a szociális és az ökológiai környezetnek, arra kell törekednie, hogy a lehető legjobban kihasználja a közszolgáltatásai terén megvalósított innovációkat és technológiai haladást.

1.2 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság ajánlásaival abban, hogy az „intelligens fogyasztó” kulcsfontosságú előfeltétele a korszerű hatósági közbeszerzés iránt tanúsított proaktívabb hozzáállásnak. Szabályként megállapítható, hogy a magánbeszállítókkal kötött szerződések minőségét javítja a közbeszerzés ajánlatkérőjének „intelligensebb” szerepvállalása.

1.3 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az innováció és az alkalmazott technológia lehetőségeinek közbeszerzés terén való ösztönzése kétféleképpen is gyümölcsöző lesz Európa számára. Először is a közszolgáltatások minőségének és ár-érték arányának javítása által, ami előnyös az adófizetők számára; másodsor pedig azért, hogy új lehetőségek nyíljanak meg az üzleti innováció előtt, ami hozzájárul Európa általános innovációs teljesítményéhez és versenyképességéhez.

1.4 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy bármilyen potenciális előnyöket is hozzanak az új vagy eltérő megközelítések a

közbeszerzés terén, a 2004-es irányelvek⁽¹⁾ (a továbbiakban: az „irányelvek”) megfelelő átültetése és végrehajtása továbbra is prioritás marad. A hagyományos és kulturális viselkedésformáknak gyakran mély gyökerei vannak. A gyakorlat azt mutatja, hogy a megfelelő tagállami szintű végrehajtáshoz folyamatos ellenőrzésre van szükség, a tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréje mellett.

1.4.1 A közbeszerzés jelenleg rendkívül széles területeket és új paradigmákat foglal magában. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy egyértelmű különbséget kell tenni a hatósági és a közüzemi közbeszerzés között, különösen ami az innováció ösztönzését illeti. A közüzemek, melyek több mint száz év óta részt vesznek innovatív projektekből, több szakmai ismerettel és tapasztalattal rendelkeznek a csúcstechnológiai projektek terén, ami lehetővé teszi, hogy kezelni tudják az új innovációk jelentette kihívásokat. Ugyanez vonatkozik a védelem területére, habár az USA-hoz viszonyítva Európát a nagyméretű költségvetések hiánya és ami ezzel jár: az egész kontinensre kiterjedő ellátási bázis hiánya sújtja. Ezért ez a vélemény a hatóságokra összpontosít, mivel a közüzemek már jelenleg is képesek a kutatás és fejlesztés kezelésére.

1.5 Úgy tűnik, az Európai Bizottság nagyon bízik abban, hogy át tudja ültetni az egyesült államokbeli hasznos tapasztalatokat, ami a technológia, az innováció és a közbeszerzés Európán belüli összekapcsolását illeti. Az EGSZB azonban attól tart, hogy az Egyesült Államokhoz hasonlítható lehetőségek megteremtése nem lesz ennyire könnyű. Jelenleg a közüzemi és védelmi piacok, közbeszerzésük és az ehhez társuló innováció Európában főképp nemzeti szintű feltételekre és szakértelemre támaszkodva fejlődnek.

⁽¹⁾ A 2004-es irányelvek: a 2004/17/EK közüzemi irányelv; és a 2004/18/EK hatósági irányelv.

1.6 Általánosan véve, a közbeszerzés Európában abban különbözik az egyesült államokbelitől, hogy Európa híján van:

- a csúcstechnológiát alkalmazó kkv-k egyetlen, nagy piacának és az egész kontinensre kiterjedő, az ilyen kkv-kre egységesen érvényes feltételeknek,
- a közös nyelvnek,
- a Pentagon és a technológiai vállalatok között fennálló speciális kapcsolatnak, valamint
- a katonai célú termékek és alkalmazások civil termékekben és alkalmazásokban való felhasználásának.

1.7 Az EGSZB egyértelművé kívánja tenni, hogy osztja az Európai Bizottság abbéli nézetét, hogy minden lehetőséget ki kell használni az innováció ösztönzésére a jobb minőségű és jobb értéket adó közszolgáltatások érdekében. Ezért az Európai Bizottságnak az állami hatóságokat is arra kellene ösztönöznie, hogy előnyükre merítsenek egymás bevált gyakorlataiból.

1.8 A közbeszerzés ajánlatkérőit az innovatív és alternatív megoldásokhoz („változatokhoz”) való nyitott hozzáállásra kellene sarkallni, és nem arra, hogy szükségszerűen ugyanazt a beszerzési politikát folytassák, amit korábban. Arra kellene törekedniük, hogy értéket kapjanak pénzükért, és nem feltétlenül csak a legalacsonyabb árra. A tudásközpontok között e területről néhány tagállamban folytatott eszmecsere jó példával járhatnak elől Európa számára. Ily módon az ajánlatkérőket arra ösztönözhetik, hogy megszerezzék az ahhoz szükséges készségeket, hogy intelligens fogyasztók legyenek, és ezt követően fokozatosan tapasztalatokra tegyenek szert. Ezek a készségek és tapasztalatok elengedhetetlen feltételnek számítanak.

1.9 Ami az innovációt illeti, a közbeszerzés ajánlatkérőinek már hosszú idővel a pályázatkiírás előtt átlátható szakmai párbeszédbe kell kezdeniük annak érdekében, hogy megértsék a piac legújabb fejleményeit, illetve hogy lehetőséget nyújtsanak a piac számára a kezelendő probléma jobb megértésére, és ezáltal arra, hogy az optimális megoldásokat találjon.

1.10 Az EGSZB óvatosságra int abban a tekintetben, hogy az állami hatóságok nagyobb részét bevonják az innovatív folyamatokba, illetve az innováció legelső felhasználóiként kapjanak szerepet. Az állami hatóságoknak túl gyakran nem adatott meg

az a lehetőség, hogy megszerezzék az igazán innovatív projektekben való részvételhez szükséges készségeket és tapasztalatokat, a kockázatok jelentősek, és a legmagasabb színvonalú kezelést igénylik, szem előtt tartva, hogy a kudarcs esélye nagyon is valós.

1.11 Tapasztalt szakemberek és szervezetek olyan hálózatát kellene létrehozni a tagállamokban, amelyet igénybe lehet venni az ajánlatkérők saját erőforrásainak a fejlettebb innovatív projektek érdekében történő megerősítéséhez.

1.12 Bár a melléklet felvázol a kereskedelmi hasznosítást megelőző olyan közbeszerzési szerződésekre vonatkozó eljárásokat, amelyek, bár a kizárások⁽²⁾ miatt az irányelv alkalmazási körén kívül esnek, azonban mégis megfelelnek a hatályos jogi keretnek, ezek – akár nem szándékos – megszegésének lehetősége továbbra is fennáll. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az ajánlatkérők tanulmányozzák a mellékletet és gondosan kövessék annak ajánlásait. Amennyiben a legkisebb kétség is fennáll a közbeszerző hatóság vagy a potenciális beszállító részéről, az EGSZB határozottan javasolja, hogy az ajánlatkérő előzetesen tisztázza az Európai Bizottságnál, hogy fennáll-e az állami támogatás vagy irányelvek kizárásainak esetleges megsértése, és erről tájékoztassa valamennyi potenciális beszállítót.

1.13 Az Európai Bizottság joggal hangsúlyozza a szellemi tulajdonjogok védelmének jelentőségét. Az EGSZB ehhez hozzá szeretné fűzni, hogy gondos figyelmet kell szentelni létrehozásuknak, elosztásuknak és kezelésüknek, mivel itt nem egyszerű tevékenységi területről van szó.

2. Háttér és kontextus

2.1 2004-ben a Tanács elfogadta a közüzemek⁽³⁾ és az állami hatóságok⁽⁴⁾ közbeszerzéséről szóló jelenlegi irányelveket, amelyek együttesen Európa GDP-jének körülbelül 16 %-áért felelősek.

⁽²⁾ Kizárások:

- Közüzemi irányelv, 24. cikk, (e) bekezdés: Az ezen irányelv alkalmazási köréből kizárt egyes szolgáltatásokra irányuló szerződések. Ez az irányelv nem alkalmazható azokra a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre, amelyek tárgya: (e) kutatási és fejlesztési szolgáltatás – kivéve, ha a haszon kizárólag az ajánlatkérőnél jelentkezik a szolgáltatásnak a saját tevékenységében való felhasználása során –, feltéve, hogy a kapott szolgáltatás ellenértékét teljes mértékben az ajánlatkérő fizeti meg.
- Hatósági irányelv, 16. cikk, (f) bekezdés – Különleges kizárások. Ez az irányelv nem alkalmazható azokra a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződésekre, amelyek tárgya: (f) kutatási és fejlesztési szolgáltatás – kivéve, ha a haszon kizárólag az ajánlatkérő szervnél jelentkezik a szolgáltatásnak a saját tevékenységében való felhasználása során –, feltéve, hogy a kapott szolgáltatás ellenértékét teljes mértékben az ajánlatkérő szerv fizeti meg.

⁽³⁾ 2004/17/EK.

⁽⁴⁾ 2004/18/EK.

2.2 Az irányelvek célja az volt, hogy egy olyan koherens, megkülönböztetésmentes és átlátható szabályrendszert dolgozzanak ki, amely garantálja az eddig teljesen vagy részlegesen zárt piacok megnyitását, ösztönözve a beszállítók közötti versenyt, valamint a nyereségesebb ár-haszon arányokat a kormányok és a polgárok számára.

2.3 Hosszú és széles körű vitákat folytattak a javaslatok végleges változatának szövegezése közben annak érdekében, hogy az irányelvek a gyakorlatban használhatóak legyenek, és alkalmasak legyenek a célkitűzés elérésére.

2.4 Ezalatt folyamatosan zajlik az irányelvek nemzeti jogalkotásba való átültetése. A gyakorlatban történő végrehajtás a nemzeti és regionális szinteken ugyanakkor egyáltalán nem bizonyul könnyűnek. Az eljárások olyan készségeket, profeszionalizmust és tapasztalatot igényelnek, amelyekkel a közbeszerző hatóságok gyakran nem rendelkeznek elegendő mértékben. Sok esetben a tanulási folyamat is hosszadalmas.

2.5 Mivel az innováció a lisszaboni stratégia központi témája, a tagállamok és az Európai Bizottság számos kezdeményezést tesz annak megvizsgálása és kidolgozása érdekében, hogy az innováció az irányelvek alapján miként ösztönözhető a közbeszerzési gyakorlatokban.

2.6 Az új keletű európai bizottsági kezdeményezések többek között a következők:

— tíz ajánlás olyan bevált gyakorlatokra, amelyek a közbeszerzés sikeres kezeléséhez szükségesek⁽⁵⁾ (a „10 pontos útmutató”),

— az európai bizottsági tisztviselők és a nemzeti információs és kommunikációs technológiával foglalkozó⁽⁶⁾ kutatási igazgatók között folytatott viták konkrét javaslatokhoz vezettek a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés terén⁽⁷⁾, melyeket e vélemény 4. részében tovább vizsgálunk majd,

⁽⁵⁾ A 10 pontos útmutató: Innovatív megoldásokkal foglalkozó útmutató a közbeszerzés terén – 10 bevált gyakorlat (SEC(2007) 280).

⁽⁶⁾ IKT: információs és kommunikációs technológiák.

⁽⁷⁾ Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében, COM(2007) 799 végleges és ennek melléklete, SEC(2007) 1668.

— a környezetvédelmi technológiai cselekvési terv (ETAP) keretében⁽⁸⁾ a Környezetvédelmi Főigazgatóság kezdeményezése a technológiaellenőrzést és az ehhez kapcsolódó tanúsítványokat illetően,

— a Kutatási Főigazgatóság közbeszerzések kockázatkezelésével foglalkozó szakértői csoportja nemrégiben kezdte meg tevékenységét.

2.7 Az Európai Bizottság kezdeményezései olyan úttörő jelentésekből merítenek és építkeznek, mint a „Hozzuk létre az innovatív Európát” című Aho-jelentés⁽⁹⁾, valamint a „Vezető piacok – egy kezdeményezés Európa számára” című közlemény⁽¹⁰⁾. Mindkét dokumentum egyértelműen rögzíti, hogy a közbeszerzés az innovatív építési beruházások, áruk és szolgáltatások értékes forrása lehet, és kell is, hogy legyen⁽¹¹⁾. A vezető piaci kezdeményezésben az innovatív projektek számára különösen megfelelőként azonosított öt vagy hat⁽¹²⁾ szektor tág teret hagy a közszférában való innovációnak.

2.8 Az érdekeltekkel való konzultációk egy sor kritériumot azonosítottak a vezető piacot illetően, melyek közül „a keresleti oldal túlsúlya a technológiai kínálat oldalával szemben”, valamint a „stratégiai és gazdasági érdek” különösen érdekesek a közbeszerzés ajánlatkérői számára. Valamennyi konzultáció rávilágít arra a széles körben érzett igényre, hogy a közbeszerzésnek – jobban, mint a múltban – támogatnia kellene az innovatív építési beruházásokat, termékeket és szolgáltatásokat Európában.

2.9 A 2007 márciusában megjelent 10 pontos útmutató az Aho-jelentésre épül, és meghatározza bevált gyakorlatainkat a közbeszerzés területére vonatkozó innovatív megoldások kezelésére, illetve tíz lényeges pontot tartalmaz arra vonatkozóan, hogy hogyan váljunk sikeres, intelligens fogyasztóvá⁽¹³⁾. Az intelligens fogyasztó kérdésével a 3.14. pontban foglalkozunk majd bővebben.

⁽⁸⁾ Az ETAP prioritásként meghatározott intézkedései a következők: a kutatás és fejlesztés ösztönzése, alapok mobilizálása, a keresleti oldal élénkítésének előmozdítása és a piaci feltételek javítása.

⁽⁹⁾ „Hozzuk létre az innovatív Európát!” a Hampton Courtban tartott csúcstalálkozót követően megbízott független európai szakértő csoport jelentése a K+F-ről és az innovációról, 2006. január.

⁽¹⁰⁾ „Vezető piacok – egy kezdeményezés Európa számára”: COM(2007) 860 végleges.

⁽¹¹⁾ Itt egyéb európai bizottsági dokumentumokat is érdemes megemlítenünk, például „A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása: Több kutatás és innováció – Beruházás a növekedés és a foglalkoztatás érdekében: Közös megközelítés” című közlemény. Megjelent 2005-ben, ISBN 92-894-9417-4.

⁽¹²⁾ E-egészségügy, védőruházatok, fenntartható építkezés, szövetek, újrafeldolgozás, bioalapú termékek, megújuló energia.

⁽¹³⁾ Innovatív megoldásokkal foglalkozó útmutató a közbeszerzés terén – 10 bevált gyakorlat (SEC(2007) 280).

2.10 A kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzésről szóló közleményében az Európai Bizottság új eszközt vezet be a közbeszerzés területén történő innováció fellendítésére⁽¹⁴⁾. Miközben tiszteletben tartja a 2004-es irányelvek szabályait, az Európai Bizottság ösztönözni kívánja a közbeszerzés ajánlatkérői és a potenciális beszállítók közötti olyan kutatási és fejlesztési szerződéseket, amelyek lefedik a kereskedelmi hasznosítást megelőző kutatási és fejlesztési szakaszokat, azaz a tervezési, prototípus-építési, tesztelési és gyártás előtti szakaszokat, a kereskedelmi előállításra és értékesítésre azonban nem terjednek ki.

2.11 Az EGSZB minden olyan törekvést támogat, amely ösztönzi a közbeszerzés területén való innovációt. Ebben az értelemben üdvözlzi az összes olyan dokumentumot, valamint az ezeket kísérő konzultációkat és vitákat a politikai döntéshozók és az ajánlatkérők között, amelyek segítik előkészíteni a talajt az ipar innovatív potenciáljának a társadalom javára történő megerősítéséhez az Európai Unióban.

2.12 E vélemény tárgyát azonban a következők képezik:

- a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés koncepciója a közleményben és annak mellékletében,
- az a kérdés, hogy – egyéb kezdeményezések mellett – a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzés miként járulhat hozzá a szükséges innovatív építési beruházások, termékek és szolgáltatások környezetének javításához,
- milyen mértékben és milyen módon rendelkezik a közbeszerzés a megfelelő eszközökkel a közszolgáltatások terén való innováció ösztönzéséhez, valamint
- pontosan hol vannak a korlátok, és miben rejlenek a kockázatok.

3. Megjegyzések

3.1 A 10 pontos útmutató⁽¹⁵⁾ világosan felvázolja azt a tíz bevált gyakorlatot, amely segíthet az állami hatóságoknak abban, hogy hatékonyan kezeljék a közbeszerzés terén való innovatív megoldásokat: szilárd alapot jelent, amelyre lehet építeni. Azonban ahhoz, hogy útmutatót a gyakorlatban is lehessen alkalmazni, még sokkal többet kell tenni. Egyes területeken több pozitív fellépésre van szükség; más területeken nem árt az elővigyázatosság.

⁽¹⁴⁾ „Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés: az innováció serkentése a fenntartható, minőségi európai közszolgáltatások érdekében”, COM(2007) 799 végleges és ennek melléklete, SEC(2007) 1668.

⁽¹⁵⁾ Innovatív megoldásokkal foglalkozó útmutató a közbeszerzés terén – 10 bevált gyakorlat (SEC(2007) 280).

3.2 A sikeres közbeszerzés az irányelvekkel összehangolt bevált gyakorlatoktól függ. Az irányelvek ösztönzik az egységes piacot, és ezáltal segítik Európát a nagy belső piacokkal rendelkező kereskedelmi területekkel való versenyben. A bevált gyakorlatok és az irányelvek elválaszthatatlanok.

3.3 Néhány tagállam még mindig nem fejezte be a 2004-es irányelvek átültetésének folyamatát (lásd a 2.4. pontot), míg más tagállamokban következetlenségek akadnak a nemzeti jogszabályokkal. Az ilyen hiányosságok nehezebbé teszik az irányelvek összes előnyének kiaknázását.

3.4 Gyakorlati szinten – a közbeszerzési szerződések általánosan növekvő összetettsége miatt – nyilvánvalóan szükséges az érintettek készségeinek javítása és tapasztalatainak bővítése. Különösen az összetett projektek sikeres kivitelezésére alkalmas kultúrát kell erősíteni az ajánlatkérők egész szervezetén belül.

3.5 Az innováció sikeréhez létfontosságú egy nagy, hozzáférhető piac megléte. Az innováció költségei – pénz, idő, befektetett erőfeszítés – csak ebben az esetben térülhetnek meg. Az innováció létfontosságú a gazdaság növekedéséhez és erősödéséhez.

3.6 A 2000-es lisszaboni menetrendet követően az a döntés született, hogy a közbeszerzésnek szerepet kell játszania az innováció ösztönzésében és előmozdításában.

3.7 A 2. részben tárgyalt, innovációról szóló legfontosabb európai bizottsági dokumentumok általánosan utalnak a két állami szektorra – a hatóságokra és a közüzemekre –, anélkül, hogy különbséget tennének közöttük. Az EGSZB ugyanakkor hangsúlyozottan felhívja a figyelmet a két szektort alkotó szervezetek jellegének jelenleg megfigyelhető különbségeire.

3.8 A közüzemek már hosszú idő működnek az innovatív projektek szponzoraként, felhasználóiként, megbízóiként és fejlesztőiként, akárcsak a hadsereg és bizonyos egészségügyi szolgáltatások, és így rendelkeznek a szükséges készségekkel és tapasztalattal. Az innováció kockázatainak és összetettségének kezelésében szerzett irányítási tapasztalatuk nem lebecsülendő.

3.9 Az innovatív projektek sikeres kivitelezését illetően az állami hatóságok tanulhatnak a közüzemektől, a hadseregtől és egyéb tapasztalt szektoroktól. Nem utolsósorban jobban megérthetik az a kérdést, hogy milyen forrásokat kell a szervezet egészéből a projektnek szentelni. Rövid távon a tapasztalok értékes forrását jelentheti például az a megoldás, hogy a szóban forgó szervezetek megfelelő osztályairól olyan munkatársakat vesznek fel, akik nemrégiben nyugdíjba vonultak, de még néhány évet aktívan dolgozni szeretnének.

3.10 Az innováció nem más, mint a dolgok új megközelítésének gyakorlati alkalmazása. Ez megvalósulhat az építési beruházások, az árubeszerzés vagy a szolgáltatások terén. A kutatás és fejlesztés az innovatív projektek elengedhetetlen előfeltételei. Az alap- és alkalmazott kutatás között egyértelmű különbséget kell tenni: az alapkutatást általában az egyetemeken és a kutatóintézetekben végzik, és megteremti azt az elméleti és gyakorlati alapot, amelyre az alkalmazott kutatás és a fejlesztés építhető. Az alkalmazott kutatás olyan elméleti és gyakorlati munkából áll, amelynek célja, hogy megteremtse az alapot egy vagy több adott projekt kidolgozásához. Ez a vélemény nem foglalkozik az alapkutatással, kivéve a 4. részben tárgyalt kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzést, amely esetleg ide sorolható.

3.11 Alapvetően nincs jelentős különbség az állami és a kereskedelmi szektor között annak tekintetében, hogy hogyan kell kezelni az innovatív projekteket. Természetesen akadnak kisebb különbségek: az állami szektor olyan szintű ellenőrzésnek van alávetve, amely nagyrészt nem érinti a kereskedelmi szektort. Minden, új utat mutató fejlődésnek szerves része a kudarc is, ez a haladás ára. Amíg a megfelelő fegyelemnek a kudarcok minimalizálására kellene törekednie és a tanulságok levonására, a túlzott aggodalmaskodás gátat vet a további fejlődésnek.

3.12 Már az irányelvek 2004-es változata is előírja az innovatív jellegű közbeszerzéseket. Nincs szükség további jogszabályokra, csak az arról való megegyezésre, hogy a meglévő jogi keretben miként bonyolíthatók le az innovációs projektek.

3.13 Valamennyi innovációs elemeket tartalmazó projektben – és egyébiránt sok más projektben is – az ajánlatkérőnek rendelkeznie kell az intelligens fogyasztó jegyeivel. A 10 pontos útmutató részletesen tárgyalta ezeket a tulajdonságokat, ez a vélemény pedig hangsúlyozza alapvető jelentőségüket.

3.14 Röviden szólva, az intelligens fogyasztónak nyitottnak kell lennie az új ötletek felé, azonban elég fegyelmezettnek is ahhoz, hogy kezelni tudja őket. Az innovatív projektek irányításának kivitelezése terén szerzett tapasztalattal és készségekkel rendelkező munkatársakra van szüksége. Azonban a legfontosabb az, hogy az adott szervezet összhangban álljon az innovatív projektek szükségleteivel. E kultúra nélkül a projektben tevékenyen résztvevő munkatársak nem járhatnak sikerrel.

3.15 Ésszerű az innovatív projektek három kategóriába való sorolása. E kategóriák mindegyike rendelkezik mind egyedi, mind pedig az összes kategóriára jellemző, közös vonásokkal is. Ebben a véleményben, ha nem jelöljük másképp, „termék” alatt építési beruházásokat, árubeszerzést és szolgáltatásokat értünk.

3.16 A három kategória a következő:

- a) Egy adott innovatív termék elfogadása egy meghatározott szükséglet kielégítése érdekében, ami azonban csak kis mértékben vagy egyáltalán nem befolyásolja az ajánlatkérő munkamódszerét. Kevés kockázattal vagy zavarral járó előnyöket kínál.
- b) Egy olyan innovatív termék bevezetése, amelyhez az ajánlatkérő munkamódszerének adaptálása szükséges. Jelentős potenciális haszonnal kecsegtet, amely azonban némi kockázattal jár, továbbá új eljárások kidolgozására és a személyzet képzésére is szükség van.
- c) Innovatív projektben való részvétel. Az ajánlatkérő részvétele lehet kisebb vagy nagyobb mértékű, a projekt együttes meghatározásával kezdődő valóban közös projektektől kezdve, a béta verziók⁽¹⁶⁾ tesztelési szakaszban történő korai használatáig vagy az első egységek gyártás előtti szakaszban való megvásárlásáig.

3.17 A rövid távon az ajánlatkérők innovációba való bevonása szempontjából a legfontosabb – és az innováció ösztönzése szempontjából leghatékonyabb –, valamint a legkönnyebben kivitelezhető kategóriát az a) pont jelenti. Az ajánlatkérő nyitottságát teszi szükségessé a változatok⁽¹⁷⁾ – alternatív megoldások – felé, és azt, hogy olyan munkatársakkal rendelkezzen, akik képesek a különböző ajánlatok felmérésére „a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” kritériuma alapján.

⁽¹⁶⁾ Az alfa és a béta tesztelés a szoftveriparból származó fogalmak.

- Az alfa tesztelés olyan szimulált vagy tényleges működési környezetben történő tesztelés, amelyet a potenciális felhasználó vagy egy független ellenőrző csoport végez, általában a fejlesztő telephelyén.
- A béta tesztelés az alfa tesztelés után következik. A szoftver verzióit, az ún. béta verziókat, kiadják a felhasználók egy olyan behatárolt csoportjának, amely nem része a programozó csapatnak. Így további, független tesztelés révén biztosíthatják, hogy a termékben a lehető legkevesebb hiba maradjon.

⁽¹⁷⁾ 2004/18/EK hatósági irányelv, 24. cikk, változatok:

- (1) Ha a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat szolgálat a szerződés odaítélésének szempontjából, az ajánlatkérő szerv engedélyezheti az ajánlattevőknek változatok benyújtását.
- (2) Az ajánlatkérő szerv a hirdetményben közli, hogy engedélyezi-e változatok benyújtását; változatok benyújtása ilyen tartalmú közlés nélkül nem megengedett.
- (3) A változatokat engedélyező ajánlatkérő szerv az ajánlattételhez szükséges dokumentációban meghatározza, hogy a változatoknak milyen minimumkövetelményeknek kell megfelelniük, és azokat milyen egyéb követelmények szerint kell elkészíteni.
- (4) Csak az ajánlatkérő szerv által megállapított minimumkövetelményeknek megfelelő változatok vehetők figyelembe. Árubeszerzésre vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásai esetében azok az ajánlatkérő szervek, amelyek engedélyezték változatok benyújtását, nem utasíthatnak el valamely változatot kizárólag azon az alapon, hogy az adott változat, amennyiben sikeres, inkább szolgáltatásnyújtásra, mint árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződést eredményezne, vagy inkább árubeszerzésre, mint szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést eredményezne.

3.18 A b) kategória olyan ajánlatkérő számára hasznos, aki egy új termék alkalmazása révén igyekszik javítani tevékenységén, ami gyakran némi fejlesztési munkát is szükségessé tesz, hogy az újfajta terméket integrálni tudják a vállalat tevékenységébe. Ez a kategória megkívánja azt a képességet, hogy a követelményeket világos és nem túlzottan korlátozó jellegű kritériumok alapján határozzák meg, és magában foglalja a felhasználók köréből, illetve az ajánlatkérők technikai részlegről érkező munkatársak részvételét. Az ajánlatkérők részéről ráfordítandó erőforrások nem csekélyek, azonban, ha a projektet jól kezelik, az integrációs kockázatok is kezelhetők, és az előnyök meghaladják a befektetett erőfeszítést.

3.19 A c) kategória a legösszetettebb kategória. Az új megoldások „nulláról induló” meghatározása és kidolgozása eleve magasabb technológiai kockázattal jár, mint az adaptációt szolgáló fokozatos változtatások vagy a piacon újonnan megjelenő termékek meglévő folyamatokba való integrálása b) pont. A 3.8. pontban említettektől eltekintve (pl. hadsereg) csak kevés szervezet rendelkezik a megfelelő készségekkel és tapasztalattal egy c) kategóriás, valóban innovatív projektben való teljes körű részvételhez. A kockázatok jelentősek, és a lehető legmagasabb színvonalú kezelést teszik szükségessé. Bár a potenciális nyereség igen tetemes lehet – nem is lenne értelme a projekt kivitelezésének, ha nem lenne az –, a kudarc esélyei nagyon is valóságosak. A közlemény által tárgyalt projekt típus a c) kategóriába tartozik.

3.20 A közlemény azt sugallja, hogy az ajánlatkérő az első termékek tulajdonképpen kidolgozásáig az innovatív projekteket mint K+F-beszerezéseket vitezetheti ki. A végtermékek bármilyen további, kereskedelmi léptékű közbeszerzésének esetén a versenyfelhívásos pályázatát követelményét eseti alapon kell kiértékelni a közbeszerzésről szóló irányelvekkel összhangban. A vállalatok többnyire elő is állítják az általuk tervezett termékeket, legalábbis addig a pontig, amíg a licenc alatti gyártás nem válik gyakorlati lehetőséggé. Az EGSZB úgy véli, hogy még a projekt kezdete előtt gyakorlati és kereskedelmi szempontból gondosan mérlegelni kellene a projektből származó esetleges szellemi tulajdonjogok elosztásának és a kezelésükre vonatkozó megállapodásoknak a kérdését.

3.21 Van rá bizonyíték, hogy a közlemény által tárgyalt eljárást ténylegesen alkalmazzák az Egyesült Államokban. Bár erre az általános katonai területről is akadnak példák (az üzemanyag-utántöltő repülőgépekre szóló megbízás, amelyet megoszthatnak a Boeing és az Airbus között), a legtöbb példát az elektronika területén találhatjuk. Ezen a területen – olyan kivételektől eltekintve, mint az integrált áramkörök megerősítése az elektromágneses impulzusokkal szemben – a kereskedelmi és katonai alkalmazások közelebb állnak egymáshoz, mint a legtöbb más területen.

3.22 Az Egyesült Államok és Európa összehasonlítása során szem előtt kell tartani a köztük fennálló strukturális különbsé-

geket. Amerika már régóta homogén országnak számít, amely növekedését majdnem kimeríthetetlen fizikai erőforrásainak – mezőgazdaság, arany, olaj, emberek és (az 1929 utáni időszakról eltekintve) tőke – köszönheti. Ez – kivéve (egészen mostanáig) a bankszektort – egy régi hagyományokra visszatekintő, egységes piac és az azt szolgáló infrastruktúra kialakulásához vezetett. Európának még mindig hosszú utat kell megtennie, mielőtt ugyanezeket az előnyöket élvezheti. Ettől függetlenül, és az USA nyilvánvaló erősségei ellenére, akad néhány olyan terület, ahol az Egyesült Államok nem éri el a jelenlegi európai szintet, például az Európában majdnem egyetemesen hozzáférhető egészségügyi ellátás tekintetében.

3.23 A technikai jellegű kudarc kockázatán túl – amely minden valóban innovatív projekt szerves része – az állami támogatásra vonatkozó szabályoknak, az átláthatóságnak, a megkülönböztetésmentességnek és az irányelvek alkalmazásának való nem megfelelésből adódó pénzügyi kockázatok is gondos figyelmet igényelnek, és az állami támogatásról szóló 4.3. részben kerülnek további kifejtésre.

4. SEC(2007) 1668 melléklet a „Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés – személynévi munkadokumentum” közleményhez

4.1 A javasolt tervezet (a „Tervezet”)

4.1.1 Alapelv: amikor az ajánlatkérő a kockázat és a haszon piaci áron történő megosztását alkalmazza, a K+F szolgáltatások egy olyan kizárási rendelkezés révén biztosíthatók⁽¹⁸⁾, amely az irányelvekben⁽¹⁹⁾ szerepel. E szolgáltatások segítségével innovatív megoldások tárhatók fel bizonyos követelmények tekintetében (a kereskedelmi volumenű végtermékekre vonatkozó pályázatkiírás előzményeként), ami általában véve ösztönzi az innovatív ötletek megszületését.

4.1.2 Egy lényeges előfeltétel: az ajánlatkérőnek meg kell ismernie a lehetséges beszállítók tevékenységeit és kapacitásait, és az eredménnyel kapcsolatos igényeit olyan formában kell meghatározni, amely világos, ugyanakkor nem tartalmaz szűkítően korlátozásokat.

4.1.3 Eljárás: miután a kívánalmakat meghatározzák, és a lehetséges beszállítók kiléte világossá válik, a javaslat szerint az ajánlatkérő három lépcsőben valósítana meg R+D projekteket. Egy ésszerű számmal kezdene (a javaslat szerint öttel), amelyet fokozatosan kettőre csökkentene, ami a gyártás előtti és a béta tesztelési szakasz lezárását jelentené. A termelési igényekre ezután az irányelvek előírásai szerint pályázatot kellene kiírni.

⁽¹⁸⁾ A 10 pontos útmutató: Innovatív megoldásokkal foglalkozó útmutató közbeszerzés terén – 10 bevált gyakorlat (SEC(2007) 280)

⁽¹⁹⁾ Lásd ö 2. lányszöveget.

4.2 Megjegyzések

4.2.1 A Tervezet jelentős részben olyan eljárásokon alapul, amelyeket számos ország védelmi közbeszerzési eljárásaiban alkalmaznak; hasonlóak az egész világon, és megértésük nem okoz gondot.

4.2.2 A védelmi iparnak az az egyik jellegzetessége, hogy – jellegükénél fogva pontosan meg nem határozható politikai és taktikai feltételezések alapján – messzire előre kell tekintenie a jövőbe. Számos kutatást, de a Tervezet értelmezése szerint csak korlátozott fejlesztést végeznek, ami csak néhány termelési programot eredményez. A K+F projekteket és a termelési szerződéseket sokszor szinte folyamatosan módosítják, amint az ezekre a projektekre jellemző hosszú időszavokban új taktikai vagy politikai információk válnak elérhetővé; így igen gyakori a költségvetés túllépése. A polgári hatóságok által végzett fejlesztéseket – megfelelő irányítás esetén – nem kell ilyen sűrűn módosítani.

4.2.3 Kérdés, hogy egy ilyen rendszer megfelelő-e az állami szektor olyan szegmensei számára, amelyek kevesebb tapasztalattal rendelkeznek az igen technikai jellegű R+D projektek területén.

4.2.4 Nyilvánvaló aggodalmakat okoz annak a lehetősége, hogy az a mentesség, amelyet az irányelvek a nem a vásárló általi kizárólagos felhasználásra szóló, K+F szolgáltatásokra vonatkozó szerződések számára biztosítanak, esetleg versenyellenes módon, nemzeti „sztárok” kiemelésére használható, ami ellentétes lenne az irányelvek céljával, az összeurópai egységes piac kialakításának támogatásával.

4.2.5 Feltételezve, hogy a Tervezet projektjeit megvalósítják, bizonyos részletkérdéseket alaposabban is érdemes megvizsgálni.

4.3 Állami támogatás

4.3.1 A Tervezet szerinti bármilyen közbeszerzési eljárás kezdetén – amint ezt a melléklet megjegyzi –, szükségszerűen felmerül az állami támogatás kérdése. Az, hogy egy bizonyos projekt részesül-e valamilyen állami támogatásban, és ha igen, akkor ez a támogatás igazolható-e, nem tárgya ennek a véleménynek, a Tervezet keretében végrehajtott projektekkal kapcsolatos bármilyen bizonytalanság hatásaival viszont foglalkozik.

4.3.2 A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés a közlemény meghatározása szerint olyan eljárás, amely a K+F-szolgáltatások nyújtása során a kockázatot és a hasznot megosztja az ajánlatkérők és a beszállítók között, és nem minősül állami támogatásnak. Az EGSZB azt javasolja, hogy

az ajánlatkérők figyelmesen tanulmányozzák a mellékletet, amely felvázolja a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés egy, a meglévő jogi kerettel összhangban levő példáját. Kétség esetén a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés első kísérleti projektjeinek megkezdésekor célszerű lenne előzetesen tisztázni az Európai Bizottságnál, hogy hozzájárul-e az állami támogatásokról szóló szabályozás vagy egyéb rendelkezések esetleges megsértéséhez, és erről igazolást kellene adni a potenciális beszállítóknak. Az állami támogatás meglétének megállapítása mindenesetre bonyolult dolog.

4.3.3 Amennyiben kiderül, hogy sor került állami támogatás nyújtására, és ez jogszerűtlen, a beszállítót fel lehet szólítani ennek visszafizetésére, ugyanakkor nem igényelhet kártérítést attól a vásárlótól, aki megkötötte a K+F szerződést. A beszállítóra így jelentős kockázat hárul, amelyre valószínűleg nem köthető biztosítás. Természetesen az, hogy bármilyen jogtalan állami támogatás kedvezményezettjének (egy beszállító) vissza kell fizetnie a kapott összeget, mégpedig úgy, hogy nem követelhet kártérítést a vásárlótól, nem csak a K+F szerződések sajátossága; bármilyen közbeszerzési szerződésre ugyanezek a szabályok vonatkoznak. Érvényesített közbeszerzési eljárás (például az irányelvekben szereplő valamely eljárás) alkalmazása nem jelent teljes biztosítékot arra nézve, hogy nem kerül sor állami támogatás folyósítására, ugyanis a beszállítók számos közvetlen és közvetett módon támogathatók. A kizárás alkalmazása nem növeli vagy csökkenti annak kockázatát, hogy a vásárlás nem átlátható, megkülönböztetéstől mentes módon és piaci áron történik.

4.3.4 Nagyon kívánatos lenne, hogy valamennyi közbeszerzéssel foglalkozó hivatal több tapasztalatot szerezzen, hogy így megfelelő módon legyenek képesek alkalmazni az állami támogatások hiányára vonatkozó ellenőrzés kritériumait. E kritériumokhoz tartozik, hogy a vásárlásnak átlátható, megkülönböztetéstől mentes módon és piaci áron kell történnie. Ezek a tapasztalatok általánosságban véve fontosak, ugyanis e kritériumok nem csupán a K+F szerződésekre vonatkoznak; bármilyen más közbeszerzési szerződésre ugyanezek érvényesek, még ha a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzéssel kapcsolatos szerződésekre nagyobb kockázatok hárulnak is.

4.3.5 A melléklet felsorolja azokat a kritériumokat, amelyek biztosítják az érintetteket arról, hogy a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzéssel kapcsolatos projektek nem minősülnek állami támogatásnak. Az EGSZB ezért azt ajánlja az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy támogassák a képzést és az ismeretek megosztását a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzéssel kapcsolatos, a jogi kerettel összhangban levő projektek terén, annak érdekében, hogy a hatóságok – és beszállítók – később ne ütközzenek az állami támogatással kapcsolatos problémákba.

4.3.6 Bár itt nem állami támogatásról van szó, ha az irányelvek hatálya alóli, bizonyos típusú K+F szolgáltatások számára biztosított kizárásról kiderül, hogy érvénytelen, akkor a szerződésre ismét az irányelvek lennének irányadók. A „Jogorvoslati” irányelv értelmében az a szerződés, amelyről feltételezhető, hogy nem hirdették meg megfelelően, vagy nem tartották be a „felfüggesztés” időszakát, érvénytelenné válna⁽²⁰⁾. Ilyen körülmények esetén a beszállítót az a kockázat fenyegetné, hogy nem kapja meg elvégzett munkája ellenértékét. Ez a kockázat, amelyre valószínűleg biztosítás sem köthető, nem csak a K+F szerződéseket fenyegeti, viszont növeli mértékét a K+F szolgáltatások kizárása az irányelvek hatálya alól. Óvatosan kell eljárni, és konzultációra van szükség.

4.4 Kockázatok

4.4.1 Minden kutatási és fejlesztési program kockázatokkal jár, és nem minden innovatív projekt végződik a várt eredménnyel. A rendszer – teljesen jogosan – előírja, hogy a kockázatokot és a hasznot meg kell osztani az ajánlatkérő és a beszállító között. A hangsúly mindazonáltal az állami támogatásokkal és a szerződésekből szereplő elvekkel kapcsolatos megfontolásokon van, amelyek bár valószínűleg elkerülhetetlenek, még bonyolultabbá tesznek egy már eleve összetett kérdést.

4.4.2 Mint mindenfajta kockázatkezelésnél, a feleknek meg kell egyezniük abban, hogy felelősséget vállalnak azokért a kockázatokért, amelyeket ők képesek leginkább kezelni, valamint azért, hogy folyamatos kapcsolatot tartanak fenn annak érdekében, hogy ne merüljenek fel kockázatok, illetve a meglévők ne növekedjenek anélkül, hogy észrevennénk és enyhíthetnénk azokat.

4.4.3 A mellékletben szó van a szabott árú szerződésekről, melyek esetében a helyi hatóságok maximumot határoznak meg, és arra kéri az ajánlattevőket, hogy ezzel az összeggel megegyező, vagy az alatti összegű ajánlatokat nyújtsanak be. A rendszer célja, hogy a szolgáltatók használati jogokért cserébe kisebb vagy nagyobb mértékben támogassák a projektet. Ez az intézkedés igen vonzó lehet olyan szolgáltatók számára, akik már nagyobb mértékben hozzáférnek a fejlődés eredményeinek piacához, de újabb bonyodalmakat okoz olyan esetekben, amikor a nagyobb mértékű igénybevétel lehetősége nem egyértelmű, viszont az ajánlatkérő számára jelentős a haszon. Ilyen esetekben a megrendelőnek valószínűleg más eljárásmodot kellene alkalmaznia.

4.5 Szellemi tulajdon

4.5.1 A rendszer fontos részét képezik az abból eredő szellemi tulajdonjogok. A kérdés az, hogy kinek vannak jogai és hogy ez milyen mértékben érinti a projekt jogalapját, valamint a konkrét eredményt a K+F-től várható előnyök szempontjából.

⁽²⁰⁾ 2007/66/EK („Jogorvoslati”) irányelv, 2d cikk, Érvénytelenség (A tagállamok biztosítják, hogy az alábbi esetekben az ajánlatkérőtől független jogorvoslati szerv a szerződést érvénytelenné nyilvánítja, vagy annak döntése következményeként a szerződés érvénytelenné válik a következő esetek egyikének fennállása esetén: a) amennyiben az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény előzetes, az Európai Unió Hivatalos Lapjában való közzététele nélkül ítélte oda szerződést úgy, hogy a 2004/18/EK irányelv alapján ez nem volt megengedhető.)

4.5.2 A szellemi tulajdon védelmének lényegében három módja létezik:

— szabadalmak – törvényes monopólium,

— szerzői jog – minden eredeti műre érvényes,

— titoktartás – amennyiben sem a szabadalom, sem a szerzői jog nem biztosít hatékony védelmet.

4.5.3 A szabadalmak nyújtják a kereskedelmileg leginkább kihasználható védelmet a valóban alapvető találmányok esetében, amelyek licencként eladhatók harmadik fél részére. Ezek a legköltségesebbek is. Amennyiben a találmány nem felel meg ezen kritériumoknak, vagy a projekt nem olyan ipari ágazathoz tartozik, amelyben a szabadalmakat a versenyképesség eszközeként alkalmazzák, a szabadalom valószínűleg pénzpcsékolás. A szabadalmak védelme is igen költséges.

4.5.4 A szerzői jog nem kerül pénzbe, egyszerűen létezik. Azonban a szabadalommal ellentétben a szerzői jogok tulajdonosának kell bebizonyítania, hogy az, aki megsértette jogait, valóban ismerte a művet és lemásolta azt. A szerzői jog által védett anyagok független reprodukciója, melynek folyamán a másolónak nem volt tudomása az eredetiről, nem minősül másolásnak és nem támadható sikeresen.

4.5.5 A titoktartást széleskörűen alkalmazzák a kereskedelmi ágazatban a versenylejnyök védelme céljából. Alapvető fontosságú egy találmány titokban tartása, ha azt szabadalmaztatni kívánják; túl korai nyilvánosságra hozataluk azt eredményezheti, hogy nem lehet szabadalmaztatni őket. Amennyiben egy kereskedelmileg értékesíthető találmány esetében sem a szabadalom, sem a szerzői jog nem biztosít hatékony védelmet, a titoktartás az egyetlen megoldás. A Coca-Cola féltékenyen őrzi azonos nevű italának receptjét.

4.5.6 Bár a titoktartás a szellemi tulajdon védelmének hatékony eszköze és bizonyos körülmények között az egyetlen is, nehezen fér össze az átláthatósággal.

4.5.7 Az ajánlati specifikációk előíró jellegű helyett funkcionális termékspecifikációként történő meghatározása a kereskedelmi végtermékek beszerzésének utókövetésére segíthet a kínáló versenytársakkal szembeni átláthatóság igényének teljesítésében anélkül, hogy a kereskedelmi szakasz előtt kifejlesztett egyedi megoldások technikai megvalósításának részletei nyilvánosságra kerüljenek.

4.5.8 A rendszerben szereplő szellemi tulajdonjogok nyilvánvalóan igen fontosak a K+F projektekben. Azonban nagy figyelmet kell szentelni létrehozásuknak, odaitélésüknek és kezelésüknek, mivel itt nem egyszerű tevékenységi területről van szó.

4.5.9 A kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés során a szellemi tulajdonjogok megoszlanak a beszállítók és ajánlatkérők között: a beszállító a szellemi tulajdonjog, míg az ajánlatkérők licenc nélküli használati jogokkal rendelkeznek, valamint jogukban áll a részt vevő vállalkozásoktól megkövetelni, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozóan tisztességes és ésszerű piaci feltételekkel felhasználási engedélyt adjanak harmadik feleknek. A licenc nélküli használati jog lehetővé teszi a közbeszerzés ajánlatkérője számára, hogy a kutatás és fejlesztés eredményeit belső célokra használja fel, anélkül, hogy engedélyezési díjat kellene fizetnie a részt vevő vállalkozásoknak. Az a jog, hogy a részt vevő vállalkozásoktól megkövetelhetik, hogy a szellemi tulajdonra vonatkozóan piaci árakon felhasználási engedélyt adjanak harmadik feleknek, az ajánlatkérő szerv számára biztosítja a megfelelően nagy és versenyképes beszerzési lánchoz való hozzáférést, a részt vevő vállalatok számára pedig lehetővé teszi, hogy jövedelemre tegyenek szert a kereskedelmi hasznosítást megelőző közbeszerzési eljárás során szerzett szellemi tulajdonjogokból. Európában a közbeszerzések ajánlatkérői gyakran hiányos tapasztalatokkal rendelkeznek a szellemi tulajdonjogok piaci értékével kapcsolatban, ezért a szellemi tulajdonjogok területén jelentkező kockázat-haszon megosztásra vonatkozó képzés és tapasztalatszerzés ajánlott.

4.5.10 Az állami hatóságoknak okulniuk kellene a legjobb gyakorlatokból a szellemi tulajdonjogok megvásárlása és eladása terén, ahogyan az a magánszektorban működik, valamint a szellemi tulajdonnal kapcsolatos, világszerte elismert, a szellemi tulajdonjogok közbeszerzési beszállítókkal való elosztására vonatkozó tipikus állami szerződési feltételekből.

4.6 A beszállítók és az ajánlatkérő megkívánt képességei

4.6.1 A potenciális beszállítóknak természetesen rendelkezniük kell az innovatív projektek kezeléséhez szükséges készségekkel; tapasztalatuk meglétét egy intelligens fogyasztó viszonylag könnyen megállapíthatja.

4.6.2 A potenciális ajánlatkérőknek is rendelkezniük kell az ilyen projektek kezeléséhez szükséges készségekkel. Az érintett piac legújabb fejleményeiről való tájékozódás, a követelmények és specifikációk előkészítése az előirányzott eredmények tükrében, a beszállítókkal való tárgyalás és azok kiválasztása, a projekt és a vele járó kockázatok kezelése mind-mind széles körű készségeket és tapasztalatot követel meg az ajánlatkérő szervezetén belül. Ha egy adott szervezet – a legfelső szinttől a legalsóig – nem rendelkezik az ilyesfajta projektek kezeléséhez szükséges irányítási kultúrával, egy igen költséges kudarc veszélye fenyegeti. Ezek a tulajdonságok természetesen az intelligens fogyasztóra jellemző tulajdonságok.

Kelt Brüsszelben, 2008. október 22-én.

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI